

§ 363 Sisäministeriön lausuntopyyntö VN/6071/2021-SM-2 - Hallituksen esitys eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Vastaanottajan nimi	Lähetyspäivä	Tiedoksiantotapa	Lisätietoja
Sisäministeriö	4.8.2021	Sähköpostitse, 0 pv	

Otteen oikeaksi todistaa Lappeenrannassa 4.8.2021

Tuomo Sallinen
kaupunginsihteeri

Tämä asiakirja on allekirjoitettu digitaalisesti. Allekirjoituksen voi tarkistaa Lappeenrannan kaupungin kirjaamosta.

Sisäministeriön lausuntopyyntö VN/6071/2021-SM-2 - Hallituksen esitys eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Liittyy asiahallinnan asiaan:
LPR/1181/00.04.00/2021

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Kimmo Jarva **puh.** 05 616 2001

Valmistelija/lisätiedot: Kaupunginsihteeri Tuomo Sallinen **puh.** 0406241422
etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi

Liitteet

1. Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyyntö 22.6.2021

Sisäministeriö pyytää Lappeenrannan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Lausunto on pyydetty toimittamaan sisäministeriölle viimeistään 6.8.2021.

Hallituksen esitysluonnoksen pääasiallinen sisältö

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi sen pääasiallista sisältöä on kuvattu seuraavasti:

”Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annettua lakia, säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annettua lakia, ulkomaalaislakia ja henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on täsmentää laajamittaiseen maahantuloon varautumista koskevaa sääntelyä ja selkeyttää valtakunnallisen ja alueellisen varautumisen koordinaatiota ja suunnittelua.

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Maahanmuuttovirasto vastaisi varautumisesta kansainvälistä suojelua hakevien tai tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämiseksi laajamittaisen maahantulon tilanteessa.

Lainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka antavat mahdollisuuden kasvattaa säilöönottokapasiteettia normaaliajan häiriötilanteissa nykyistä nopeammin. Sääntelyllä pyritään turvaamaan säilöönottojärjestelmän toimintakykyä ja vastaamaan säilöönoton tarpeen mahdolliseen lisääntymiseen. Esityksessä ehdotetaan, että laajamittaisen maahantulon tilanteessa säilöönottoyksikköön voitaisiin hankkia tilapäisesti muuta kuin virkasuhteista henkilöstöä hoitamaan ohjaus- ja valvontatehtäviä.

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi kansalliset säännökset Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) tukeen turvautumisesta. Sääntelyn taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustamisesta.

Esitys liittyy vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2022 aikana.”

Lappeenrannan kaupungin lausunto

Lappeenrannan kaupunki on arvioinut ehdotettuja lainsäädännön muutoksia ja todennut niiden olevan kannatettavia ja tarpeellisia. Lappeenrannan kaupunki kannattaa esitetyjä muutoksia.

Lappeenrannan kaupunki lausuu hallituksen esitysluonnoksesta lisäksi seuraavaa:

Kaupungin näkökulmasta esitysluonnoksen mukaiset lainsäädäntötoimenpiteet selkeyttävät viranomaisten välistä vastuunjakoa, ja kaupunki pitää vastuunjakoon liittyviä ratkaisuja luontevina ja tarkoituksenmukaisina. Viime vuosina laajamittaiseen maahantuloon varautumista on käytännössä kehitetty Maahanmuuttoviraston johdolla, ja ELY-keskusten rooli on ollut jossain määrin epäselvä.

Kuten esitysluonnoksen perusteluissakin todetaan, ELY-keskukset ovat hoitaneet hyvin vaihtelevasti lakisääteistä velvoitettaan varautumissuunnitelmien laatimiseksi. Lappeenrannan kaupunki pitää hyvin luontevana, että laajamittaiseen maahantuloon varautumisen koordinoinnin,

suunnittelun ja johtamisen kokonaisvastuu osoitetaan selkeästi Maahanmuuttovirastolle.

Toisaalta on myös tärkeää, että varautumistyössä hyödynnetään alueellisia ja paikallisia yhteistyöryhmiä. Lainsäädännön aiotuista muutoksista huolimatta varautumistyössä on tulevaisuudessakin tarkoituksenmukaista hyödyntää ELY-keskusten hyvää paikallistuntemusta ja yhteistyöverkostoja. Kaakkois-Suomessa ELY-keskuksen johtama yhteistyöryhmä on toiminut aktiivisesti, ja lisäksi Etelä-Karjalassa toimii maakunnallinen turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöryhmä EKTURVA. EKTURVA:n puitteissa on hyvin luontevaa toteuttaa laajamittaiseen maahantuloon varautumista sekä siihen liittyvää koulutus- ja harjoitustoimintaa Etelä-Karjalassa.

Lappeenrannan kaupunki on osallistunut ja osallistuu jatkossakin mielellään aktiivisesti laajamittaiseen maahantuloon varautumiseen ja varautumissuunnitteluun. Lappeenrannan kaupungille on rajakuntana tärkeää, että laajamittaiseen maahantuloon liittyvät järjestelyt ja suunnitelmat ovat valtakunnallisestikin kunnossa.

Laajamittaiseen maahantuloon varautumisessa tulee Lappeenrannan kaupungin näkemyksen mukaan kiinnittää erityistä huomiota siihen, etteivät rajakunnat joudu yksin vastaamaan mahdollisiin maahantulon aiheuttamiin haasteisiin. On tärkeää, että maahantulijat saadaan nopeasti ja kattavasti rekisteröityä heti rajan tuntumassa, mutta tämän jälkeen heidät on pyrittävä nopeasti siirtämään asianmukaisiin majoitustiloihin ja heille osoitettujen vastaanottopalvelujen piiriin. Rajaseudulla tulee jatkuvasti ylläpitää riittävää kapasiteettia siten, että maahantulijoiden toimeentulo ja huolenpito kyetään turvaamaan myös tilanteissa, joissa maahantulo laajenee yllättävällä tavalla.

Lappeenrannan kaupungille on tärkeää, ettei kaupungin alueelle perusteta erillisiä vastaanotto- tai järjestelykeskuksia. Kaupungin näkökulmasta on sen sijaan tärkeää hyödyntää Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintaa ja kapasiteettia. Laajamittaisen maahantulon tilanteessa Joutsenon vastaanottokeskuksen toiminta voidaan laajentaa järjestelykeskukseksi. Tällöin kaupunki tukee Joutsenon keskuksen toimintaa osoittamalla tarvittavia tiloja sekä mahdollista apu- ja työvoimaa. Tällaista toimintaa on viime aikoina myös suunniteltu ja harjoiteltu yhdessä Joutsenon vastaanottokeskuksen, Maahanmuuttoviraston ja muiden viranomaisten kanssa. Laajentamisen näkökulmasta soveltuvia tiloja on myös kartoitettu.

Lappeenrannan kaupunki pitää tärkeänä, että lainsäädännössä huomioidaan laajamittaisen maahantulon aiheuttamat

turvallisuusuhat. Kaupungin näkemyksen mukaan esitysluonnoksen mukaisissa lainsäädäntötoimenpiteissä on otettu tämä näkökulma asianmukaisesti huomioon.

Turvallisuusuhkien huomioiminen osaltaan ehkäisee myös laajamittaisesta maahantulosta mahdollisesti seuraavaa yhteiskunnallista levottomuutta.

EKTURVA:ssa tehdyssä alueellisessa riskiarvioinnissa mahdollinen laajamittainen maahantulo nousi yhdeksi potentiaalisesti riskiksi Etelä-Karjalan alueella. Näin ollen Lappeenrannan kaupunki, osana Etelä-Karjalan maakuntaa, pitää tärkeänä kaikkia niitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpiteitä, joilla vahvistetaan yhteiskunnan kykyä varautua myös laajamittaiseen maahantuloon.

Esittelijän ehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa selosteosan mukaisen lausunnon sisäministeriölle.

Päätös Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano
sisäministeriö

<p>Muutoksenhakukielto ja sen peruste</p>	<p>☒ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.</p> <p>☐ Muu peruste, mikä</p>
---	--